

דאליזזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: נישואין (לד)

כו' שבט תשפ"ג 1463 (שנה כח')

פרשת משפטים - שבת מברכין - שבת שקלים

ראש חודש אדר יחול אי"ה בימים שלישי ורביעי מולדו ביום שני בשעה 12:40 ו-11 חלקים

"עלוב תעזוב עמו" (כג, ה)

אדם צריך לעשות חסד ולעזור לזולת הזקוק לו. מובא בשם רבינו חיים ויטאל, תלמידו של האר"י הקדוש: החסד שעושה אדם בביתו עם אשתו שעוזר בביתו, הוא הכי גדול מכל החסדים. ולא רק עזרה וסיוע בעבודות הבית, אלא כשמדבר איתה והיא פורקת מעליה עול דאגותיה, זה גם חסד להראות אכפתיות ולהטות אוזן קשבת ללבטיה ובכך מסייע לה לפרוק את עול "משאה" הנפשי [וזה בכלל "עזוב תעזוב עמו"] ולרוגע נפשי מתוך ידיעה שיש מי שנושא עימה בעול (אור הפרשה ח"א לגר"ד חיון עמ' ט). פעם בא אברך שהיה נשוי טרי לסטייפלר, רבי יעקב קניבסקי זצוק"ל להתייעץ כדי שיוכל להתעלות בלימוד, דן אתו הסטייפלר בעניינים שונים וכשפנה האברך לצאת הוסיף הצדיק ואמר לו: "אל תשכח לעזור לאשתך..."

"מדבר שקר תרחק" (כג, י)

בגמרא מסכת כתובות (יז.) מובא: נחלקו בית שמאי ובית הלל "כיצד מרקדין לפני הכלה?" בית שמאי אומרים שיש לשבחה בדיוק לפי מעלותיה וייחוסה מבלי להוסיף או לגרוע, ובית הלל אומרים שיש לשבחה בכל מקרה ולומר עליה שהיא "כלה נאה וחסוד" אפילו שאינה כך. שאלו בית שמאי את בית הלל, הרי בתורה נאמר: "מדבר שקר תרחק"? השיבו בית הלל: הלוקח מקח רע מן השוק, הרואים ישבחהו או יגנוה בעיניו? מסביר המהרש"א (כתובות טז. ד"ה כיצד) את כוונת בית הלל: ש"כלה נאה וחסודה בעיני בעלה שנשאה". שכל אשה היא יפה בעיני בעלה אע"פ שלאחרים אינה נראת כן. לכן צריכה כל אשה לטפח חינה בעיני בעלה ולדאוג להילבש בלבוש מכובד ולהתאפר, כדי שיתקיים בה נאה וחסודה בעיניו והיכן? בביתה!!!!

פרשת שקלים מהי?

לעולם נקראת פרשת שקלים בשבת שלפני ר"ח אדר (שו"ע אור"ח סי' תרפ"א), מפני שבזמן שבית המקדש היה קיים היו משמיצים על השקלים באחד באדר ע"י הכרזת ביה"ד בכל ערי ישראל, לשקול מחצית השקל ע"י כל אחד מישראל להביאם לבית המקדש כדי לקנות בהם את קורבנות הציבור של השנה החדשה המתחילה מר"ח ניסן (משנ"ב ס"ק ב). ממצווה זו אנו למדים על אהבת ישראל, שכולם שווים לפני הקב"ה, העני והעשיר, וקורבן כולם עולה לרצון לפניו לכפר על עוונותיהם. ואמרו חז"ל: גלוי וידוע לפני הקב"ה שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו (ילקוט יוסף ח"ה)

שווי זכר למחצית השקל הינו 23 ₪ להלן החשבון: מר"ן עובדיה יוסף זצוק"ל בחזון עובדיה פורים (עמ' קב) כתב שבסיס החישוב הוא מחיר הכסף הגולמי - שפרושו כפי שנסחר בבורסה ואונקייט כסף כפי שנסחר בבורסה. נכון ל-

הצלחה או כישלון אינם סוף פסוק! מה שחשוב זה האומץ לקום ולהמשיך הלאה

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 5:29-5:34 * סוף זמן ק"ש 8:33-8:30
כניסת שבת: 5:09 יציאת שבת: 6:01 יציאת שבת: 6:38

יז שבת תשפ"ג [מחיר אונקיה \$22.49 * שער הדולר = 3.473] הינו 78.107 נח. משקל אונקיה הוא 31.1035 ולכן מחיר 1 גרם כסף הינו $78.107/31.1035 = 2.511$ נח. מאחר וזכר למחצית השקל הוא 9 גר' כסף נכפיל $2.511 * 9 = 22.6$ ומעוגל 23. (שיטת החישוב על פי מכתב שהוציא מר"ן הרשל"צ יצחק יוסף שליט"א ער"ח פר' שקלים תשפ"א)

הוצאת ס"ת וקריאה - מוציאים שני ספרי תורה: **בספר ראשון** - קוראים 7 עולים בפרשת השבוע ואומרים חצי קדיש. **בספר השני** - "המפטיר" קורא פרשת שקלים ואומר חצי קדיש (לאשכנזים - לא אומר קדיש זה) (שו"ע סי' תרפ"ה, ב"י סימן רפב, תורת מועדים פורים סי' ב ס"ד).
ההפטרה: לספרדים - "ויכרות יהוידע" (מלכים ב, יא, יז) (שו"ע שם) ולאשכנזים - "בן שבע שנים יהואש במלכו" (מלכים ב, יב, א) (ערוך השולחן שם ס"ג)

מעשה שהיה

אתה רוצה להיות מלך? תעשה את אשתך מלכה!

דליה גדלה והתחנכה בבית חילוני למהדרין. הוריה ילדי רוסיה הצליחו להימלט אל מעבר מסך הברזל, אך לא הצליחו להימלט מהשממה הרוחנית וכל יהדותם הצטמצמה בהדלקת נרות שבת ובאירוע חגיגי מיוחד לכבוד ט"ו בשבט. ברבות הימים היא נישאה לגדעון אשר הוריו שמרו על גחלת של מסורת עמומה. גדעון הצליח מאוד במקצועו והתפרנס בכבוד, הם רכשו וילה מפוארת במרכז הארץ ובה כל שכיות החמדה. את ילדיהם שלחו לבי"ס ממלכתי בעירם, כמועמדים פוטנציאליים להמשיך את מסורת השממה הרוחנית גם לדור הבא... אולם משמים רצו אחרת. גדעון נפגע בתאונה קשה, הוא סבל מפגיעות רבות ועמוד השדרה נפגע. בתחילה חששו הרופאים לחייו, והודיעו לה כי אם ישאר בחיים קשה להניח שיוכל לתפקד...

גדעון שנאלץ לשכב ללא נוע במשך ימים רבים, החל להרהר במשמעות החיים וכיצד מסוגל אדם מצליח ומאושר, לכאורה, להפוך תוך שניות לאומלל ומתייסר. הרופאים נדהמו מקצב החלמתו, הוא התגבר על הפציעה מבלי שנשאר לה זכר, אך מבחינה רוחנית הוא חש שאין הוא ממצה את חייו, הוא החל להשתתף בהרצאות תורניות וצמאנו הרוחני גבר, הוא הרגיש כיצד נפשו באה אל סיפוקה. עד שיום אחד החליט כי הדברים גם מחייבים ויש ליישם הלכה למעשה... הוא פנה לרעייתו: "דליה, רצוני להתחיל דף חדש בחיים, לשנות את אורח חיינו בהדרגה ובחרתי להתחיל עם שמירת השבת".

היא חשה כי עולמה חרב עליה והביטה בבעלה האם הוא מדבר מתוך צלילות הדעת או שמא התאונה עירערה את נפשו? "מה פירוש להתחיל דף חדש?" שאלה בתמיהה, אולי זוהי התלהבות רגעית אשר תדעך ותחלוף עם הזמן? אולם ברבות הימים היא נוכחה לדעת כי הוא נחוש בהחלטתו והדרישה הבאה לא איחרה לבוא: "כשרות המטבח", גזירה חדשה, וכיצד תוכל לעמוד בה? ככל שהוא התחזק ביהדותו כך הלכה והחריפה התנגדותה.

בצר לה פנתה למשפחתה וקיבלה ממנה גיבוי מלא... "מסכנה, לא יוצאת לבילויים, בעלה מאמלל את חייה". נדו לה בצער, כך נוצרה חזית משותפת בין דליה ומשפחתה עם משפחתו והשכנים - כולם היו נגדו, אך גדעון עמד בלחץ משום היותו בטוח בצדקת דרכו. בתקופה זו התערער שלום הבית וויכוחים קולניים נשמעו מתוך הוילה המפוארת כל אימת שחזר הביתה. דליה מספרת: "באחד הימים הוא הגיע עם תמונות של גדולי ישראל ותלה אותן בבית, כשראיתי אותן הורדתי את התמונות בכעס והחבאתי אותן. היתה זו תקופת סיוט שנמשכה כ-3 שנים, הייתי כה ממורמרת עד שכל מעשה שלו נתקל במעשה של 'להכעיס' מצידדי".

עד שגדעון לא יכל יותר והלך להתייעץ עם אחד הרבנים שתרם להתחזקותו כשהוא מסיח בפניו את ייסורי ליבו תוך תיאור מנת תלאותיו בבית.

הרב פנה אליו בנימה אבהית "גדעון, אל תשתמש בכפיה ובאילוף, אל תשיב מלחמה שערה אפילו שאתה יודע לבטח שהצדק עימך. אם היא תצעק, תתווכח ותלעג - אמור אתה כאילו

היית לוחש לעצמך: "תודה! הכל מגיע לי, אני מקבל את הצער באהבה, אין לי טענות כלפך". וכך הוא עשה. דליה נדהמה מהתפנית החדשה בהתנהגותו, לפתע היא נותרה בודדה במערכה... כך הגיעה תקופת רגיעה יחסית ששכרה בצידה, כשבמהלכה הוא התנהג עימה בסבלנות, ברוגע והארת פנים, דבר שהסיר את מחיצות ההתנגדות שלה כלפי דרכו. לאחר הפצרות מזה זמן להשתתף בסמינר החליטה דליה שאין לה מה להפסיד. למה לא לחטוף הצעת נופש בתנאי מלון לשבוע ימים בתשלום מינימלי? והכינה "צידה" לדרך: ספרי קריאה ושפע שאלות קנטרניות אותן תכננה להציג בפני המרצים במטרה לנגח את האמונה היהודית.

ובמהלך הסמינר קרה הלא יאומן, הרבה מעבר לציפיותיו של גדעון ובניגוד גמור לשאיפותיה. הספרים שהכינה לא נפתחו כלל והשאלות שעמדו על קצה לשונה נמוגו ואינן...

הסמינר חולל אצלה פלאים ופתח לפניה עולם חדש וקסום... היא קיבלה הכל מתוך הכרה עמוקה בנכונותה של היהדות. עוד במסגרת הסמינר חבשה לראשונה את המטפחת מתוך הרגשה שהדבר מחייב אותה ברגע זה! היה זה רגע מרגש, היא ידעה כי מהיום הונח על ראשה כתר מלכות והיא לא תוותר עליו אפילו תמורת כל הון שבעולם. כשחזרו הביתה קשה היה להם לעכל את הרעיון שהשבוע הנפלא ביותר בחייהם חלף ואיננו, אך קשה שבעתיים היה לחזור לתוככי השכונה החילונית עם מאות זוגות עיניים עוינות שינעצו בהם וילעגו ל"גיבורת השכונה" שגילתה רכרוכיות ונכנעה. היא החליטה בהחלטה אמיצה להתעלם מתגובות השכנות ורק עתה פקחה את עיניה לאימוד את הנזק שנגרם בשל יחסיה הקרובים עם השכנות ויישומן של "העצות הטובות" שקיבלה מהן נגד בעלה... "וכי מה אני צריכה להתבייש, הרי האמת אצלי! הן אלה הראויות לכלימה"... מחוזקים ומעודדים שבו לביתם, את ילדיהם העבירו למסדות חרדים וניהלו אורח חיים ברוח היהדות, השכנות ההמומות סירבו להאמין והשתעשעו באשליה כי כיסוי הראש הוא רק למראית עין למען שלום הבית, אך הן התבדו. כמו ידיה היא הסירה את האבק מתמונותיהם של גדולי ישראל ותלתה אותן במקומות בולטים ביותר... הם היו גאים בצעדם והחלו לפעול יחדיו לזיכוי הרבים, ארגנו חוגי בית וחיזקו משפחות שהיו בתחילת דרכם. דמותם הקרינה על סביבתם אור וחיוניות. את מקום מגוריהם הם העתיקו לעיר חרדית למען חינוך ילדיהם, לאט לאט החל גדעון להוסיף שעות לימוד עד שהפך לאברך הלומד כל היום.

הלכות כבוד הבעל[א]

פינת ההלכה

א. ציוו חכמים את האישה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדי ויהיה מוראו עליה ותעשה כל מעשיה על פיו, ויהיה בעיניה כמו שר או מלך, עושה רצונו ומרחקת כל מה שישנא (הרמב"ם הל' אישות פ"טו הל' כ).

ב. על האישה לוותר על רצונה בפני רצון בעלה ולסייע בידו וביד בניה בעסק התורה וקיום המצוות ובכך שכרה עצום יותר משל הבעל וכבר אמרו חז"ל (גמ' נרכות יז) גדולה ההבטחה שהבטיחן הקב"ה לנשים יותר מהאנשים (אור לליון זכרון הדסה עמ' קפח).

ג. כל דבריה של האישה אל בעלה יהיו בנחת ולא בקול רם וכל שכן לא בכעס, ותהיה סבלנית לסבול כעסו של בעלה שהאיש אף שכועס מיד מתפייס (דרכ אל האושר עמ' יא).

ד. כשהאישה רואה שבעלה עצוב ודואג תדבר על ליבו בדברי עידוד ונחמה ובכך תקל מעליו מהדברים המצערים אותו (דרכ אל האושר עמ' יא).

ה. תזהר האישה לשבח את כל מה שעושה בעלה אף אם זה דבר קטן, ובזה תתרחב דעתו ויהיה מוכן לקבל עצתה, וח"ו לא תזלזל במעשיו ולא תמתח עליו ביקורת, וכשיש לו ויכוח עם אחרים לא תסתור את דבריו ואדרבא תראה לו שהיא בדעה אחת עימו [ואת כל ההערות וההשגות על מעשיו תאמר לו ב-4 עיניים ובדרך של כבוד] (הדרכ אל האושר עמ' יד).

ו. תשתדל האישה להימצא בבית כשבעלה חוזר ותקבל את פניו במאור פנים ובשמחה ובפרט כשחוזר מהעבודה והוא עייף ויגע, ואף שעבר עליה יום קשה לא תספר לו מיד את מר ליבה כי זה

מוסיף לו מתח וכעסים אלא תמתין עד שינוח מעמלו, יאכל וישתה משהו ואז תספר לו (7.ג. עפ"י הכרז מיוחד לסרי, נישואין כהלכה ואגדה לגר"ד נקי עמ' 83-82).

ז. תזהר האישה בכבוד בעלה ובכבוד חמיה וחמותה, האחים והאחיות של בעלה וכל מה שתכבד את קרובי בעלה תעשה לו נחת רוח ותמצא חן בעיניו ולמצווה יחשב לה (ס' עמ' 85).

ח. גם אישה שנפל בחלקה בעל קשה במידותיו ודעותיו, בכל זאת תכבדהו. הטעם: שצריכה בכל זאת לכבד את בעלה שהרי הקב"ה הוא המזווג זיווגים והוא גם ציווה על כבוד הבעל ויגדל שכרה כאשר מעשיה מוכיחים שעושה הדברים לשם שמים ומקיימת גזירת מלכו של עולם (פלא יועץ ערך אהבה בין איש לאשה).

דוגמא ממעשה שהיה: הגמרא במסכת נדרים (סו:) מספרת: אדם מבבל עלה לארץ ישראל ונשא אישה מבנות הארץ, ומאחר והיו ביניהם קשיי שפה להבין האחד את השני כשאמר לה הבעל: תבשלי לי שני עדשים (כלומר כמות קטנה) הבינה האישה שהוא רוצה בדיוק שני עדשים וכך בישלה כשראה זאת כעס עליה. למחרת ביקש ממנה שתכין לו לארוחת צהרים כמות של סיר ענק של עדשים (כלומר כמות גדולה) בישלה כמות רבה של אוכל עד שהיה צריך לזרוקו. אמר לה: הביאי לי שני אבטיחים והיא הבינה שני נרות, מרוב כעסו אמר לה: זרקי זאת על "בבא", כלומר על הדלת והיא הבינה על ראשו של בבא בן בוטא (רב דין מגדולי הדור) וכן עשתה. שאל אותה בבא בן בוטא: "מדוע עשית זאת?", השיבה: "כך ציוונו בעלי". אמר לה: "את עשית רצון בעלך שתזכי שיוולדו לך שני בנים כמותי".

ט. על הבעל להימנע מלבזות עצמו מול אשתו ולכן לא יספר לה על מצבים שבו היו לו ביזיונות וכן ישתדל שלא להצטייר בעיניה כבטלן.

הטעם: הבעל חייב לשמור על דימוי חיובי בעיני אשתו שאם לא כן סופו שיהיה בזוי גם בעיני אשתו (נפשי צפאלתי לגר"י לוגסי עמ' 216).

י. האישה צריכה לתת לבעלה הרגשה של עליונות, שהוא המנהיג והשולט העיקרי בבית משום שאלו מהתכונות הנפשיות של הבעל (הדך אל האושר עמ' ט-י).

אמנם צריך לזכור שבענייני הבית צריך הבעל לתת את כל השליטה ביד האשה אבל בענייני "חוץ" ועניינים רוחניים הבעל קובע (גמ' בבא מציעא נט., הדך אל האושר עמ' ט).

יא. לא תהיה האשה עצלנית בעשותה צורכי ביתה אלא זריזה ותשיג על ניקיון ביתה וניקיון בגדי בני ביתה שיהיו תמיד נקיים ומסודרים (חוקי הגשם לבא"ח פ"ד, הדך אל האושר עמ' יב).

יב. תזהר האישה שלא למסור דין לשמים על בעלה ושלא להוריד בגללו דמעות [מתוך שמצער] שמתוך שדמעתה מצויה קרובה לבוא פורענות על המצער אותה ר"ל. ואם ח"ו תביא רעה על בעלה היא תהיה המפסידה הראשונה! ובנפשה היא חובלת (פלא יועץ ס).

דוגמא ממעשה שהיה: הגמרא במסכת כתובות (סג:) מספרת: אשת רב רחומי שהיתה מצפה שיבוא בעלה מן הדרך ואיחר ולא בא. והורידה עליו שתי דמעות מתוך שהצטערה ותיכף מת בעלה על ידה אע"פ שלא נתכוון לצערה (ס).

מכל מקום אם הוא אלים וכי"ב יכולה לפנות לעזרה מקצועית למי שמטפל בזה ברשויות. יג. אין להורים להתקוטט ביניהם בפני ילדיהם [את החשבונות ישאירו כשהיו בינם לבין עצמם] ולא לבזות זה את זה ולא למתוח ביקורת או להעיר לצד שכנגד בנוכחות הילדים.

הסבר: לפי שערך ההורים יורד בעיני הילדים והם גם לא ישמעו בקולם שהרי הם יודעים שכל הורה הוא נגד ההורה שני (חינוך הכנים עמ' 157-158).

יד. ההורים חייבים להתרגל שלא לסתור זה את דברי זה בנוכחות הילדים אלא לשדר לילד מסר חד משמעי שדברי ההורה השני מחייבים אותו בצורה מוחלטת, ללא שום פשרות (פקדי חינוך לגר"מ מייניק עמ' 21-22) ואת החשבונות ההדדיים יניחו למשמרת לשעות של פרטיות ביניהם (ס). [גם אם האמא ויתרה בדבר הנראה בעיני האבא ויתור "הרסני" - אין לו רשות לצוות על הילד ולאצלו לעשות מעשה הנוגד את דברי אימו], שהנזק החינוכי הגדול ביותר הוא ללמד את הילד לא לשמוע בקול ההורה השני. (ס).

טו. צריכה האישה להתפלל על בעלה לפני ה' מתוך שליבה רך ודמעתה מצויה, אם צועקת אל ה' מקירות ליבה וודאי שתעשה התפילה פירות (פלא יועץ ס).

ניתן להשיג באיחוד את "לוח הברכות" העבעוני כל המאכלים וברכתם הראשונה ואחרונה

וכן ספר "נתיבות החינוך" בטל: 08-8644452

מנין שחרית באשדוד בבי"כ עטרת מאיר רח' יהודה הנשיא 30 אזור ז'

מנין ראשון 7:15 (הודו), מנין שני 8:30 (הודו)

טל: 08-8644452 אתר העלון: alonhaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com